

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมการพิมพ์ ระยะที่1 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2562)

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมกราฟิก ระยะเวลาที่ 1 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2562)

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ไม่ระบุ

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

บุคลากรในสาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมกราฟิก สามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่มตามกระบวนการในการพิมพ์ได้แก่กระบวนการก่อนการพิมพ์ (Pre Press) กระบวนการพิมพ์ (Press) และกระบวนการหลังการพิมพ์ (Post Press) ซึ่งในแต่ละกระบวนการมีรายละเอียดดังนี้

งานการก่อนการพิมพ์ (Pre-Press) กระบวนการก่อนการพิมพ์เป็นงานสร้างสรรค์เพื่อจะเตรียมส่งต้นฉบับไปสู่กระบวนการพิมพ์ทั้งนักออกแบบ (Designer) นักคิด (Creative) และสำนักพิมพ์ (Publisher) ซึ่งงานที่ได้จะออกมาในรูปแบบของ Content, Artwork และ Art-Design

งานพิมพ์ (Press) เป็นงานอุตสาหกรรมที่พึ่งพาการใช้เครื่องจักรในการผลิตเป็นหลักและอาศัยทักษะฝีมือของช่างผู้ควบคุมดูแลเครื่องจักรให้สามารถผลิตงานสิ่งพิมพ์ได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า และได้คุณภาพ ซึ่งช่างพิมพ์นั้นสามารถจำแนกย่อยออกได้เป็นช่างพิมพ์ในระบบการพิมพ์ต่างๆ อาทิ ช่างพิมพ์สกรีน ช่างพิมพ์ดิจิทัล ช่างพิมพ์ออฟเซต เป็นต้น

งานหลังการพิมพ์ (Post Press) เป็นการปฏิบัติงานในกระบวนการแปรรูปให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป (Finishing) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักตามองค์ประกอบของอุตสาหกรรมกราฟิก

ทั้งนี้ผู้ที่ปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมกราฟิกนอกจากจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และสมรรถนะการทำงานแล้ว ยังต้องมีทักษะในด้านความปลอดภัยในการทำงาน การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และเจตคติที่ดีในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อสร้างสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

6. ครั้งที่

1: พฤษภาคม พ.ศ. 2557

ครั้งที่ (อื่น ๆ) : N/A

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้ : N/A วันที่ประกาศ : N/A

ข้อสังเกต : N/A

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ : N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมกราฟิก

สาขางานหลังพิมพ์

อาชีพช่างทำสำเร็จงานออฟเซต - งานทำเล่มหนังสือปกอ่อน ระดับ 3

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
40307	วิเคราะห์คุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะการแก้ปัญหาการทำเล่มหนังสือปกอ่อน
40308	วางแผนและควบคุมงานพิมพ์ทำเล่มหนังสือปกอ่อน

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมกราฟิก สาขางานหลังพิมพ์ อาชีพช่างทำสำเร็จงานออฟเซต - งานทำเล่มหนังสือปกอ่อน ระดับ 3

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

มีทักษะระดับฝีมือเฉพาะทางและเทคนิคในการปฏิบัติงาน กระบวนการคิดและปฏิบัติที่หลากหลาย สามารถแก้ปัญหาทางเทคนิคควบคู่กับการใช้คู่มือ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องภายใต้การแนะนำของผู้บังคับบัญชา เป็นผู้ที่มีสมรรถนะการทำงานใช้ทักษะเฉพาะทางวิเคราะห์คุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways) ผู้ที่เข้าสู่งานทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ ช่างทำสำเร็จงานออฟเซต-งานทำเล่มหนังสือปกอ่อน ระดับ 3 ต้องมีวุฒิการศึกษาขั้นต่ำ คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ด้านการพิมพ์และมีประสบการณ์การทำงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ

2. กรณีไม่เป็นไปตามเกณฑ์ข้อ 1) หากต้องการเข้าสู่งานทดสอบคุณวุฒิวิชาชีพ ช่างทำสำเร็จงานออฟเซต-งานทำเล่มหนังสือปกอ่อน ระดับ 3 ต้องมีประสบการณ์การทำงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

หัวหน้าช่างทำเล่มหนังสือปกอ่อน

หมายเหตุ : (ข้อเสนอแนะเฉพาะสำหรับคุณวุฒิวิชาชีพนี้) N/A

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

40307 วิเคราะห์คุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะการแก้ปัญหาการทำเล่มหนังสือปกอ่อน

40308 วางแผนและควบคุมงานพิมพ์ทำเล่มหนังสือปกอ่อน

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 09/12/2563

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
พัฒนาศักยภาพของบุคลากรในอุตสาหกรรมกราฟิกให้สามารถแข่งขันและเป็นที่ยอมรับในระดับอาเซียน	40	ปฏิบัติงานด้านหลังการพิมพ์ให้ได้ตามมาตรฐานอาชีพ	403	ปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 09/12/2563

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
403	ปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน	40307	วิเคราะห์คุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะการแก้ปัญหาการทำเล่มหนังสือปกอ่อน	403071	วิเคราะห์คุณภาพวัสดุที่ใช้ในการทำเล่มหนังสือปกอ่อน
				403072	วิเคราะห์ปัญหางานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะแนวทางแก้ไข
		40308	วางแผนและควบคุมงานพิมพ์ทำเล่มหนังสือปกอ่อน	403081	วางแผนวัสดุที่ต้องใช้ในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน
				403082	ควบคุมการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 40307
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ วิเคราะห์คุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะการแก้ปัญหาการทำเล่มหนังสือปกอ่อน
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2562
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

หัวหน้าช่างทำเล่มหนังสือปกอ่อน

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์คุณภาพงานใส่สันทากาว โดยวิเคราะห์หาสาเหตุต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพ ได้แก่ สมบัติของกาว การใช้เครื่องเย็บลวด เครื่องเจาะรู การใช้เลื่อยกวด กาว ลวดเย็บ ที่เหมาะสม และใช้เครื่องเย็บลวดได้ถูกต้อง รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในงานทำเล่มหนังสือที่เกิดขึ้นได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพงานหลังพิมพ์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

ผู้ปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนระดับฝีมือเฉพาะทาง

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
403071 วิเคราะห์คุณภาพวัสดุที่ใช้ในการทำเล่มหนังสือปกอ่อน	1.1 ทดสอบสมบัติการใช้งานของวัสดุทำเล่มได้ถูกต้อง 1.2 เลือกใช้วัสดุทำเล่มที่เหมาะสมกับลักษณะหนังสือที่จะทำเล่มได้ถูกต้อง	การสัมภาษณ์ ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
403072 วิเคราะห์ปัญหาทางานทำเล่มหนังสือปกอ่อนและเสนอแนะแนวทางแก้ไข	1.1 วิเคราะห์ปัญหาทางานทำเล่มหนังสือที่เกิดจากวัสดุทำเล่มและเสนอแนะแนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง 1.2 วิเคราะห์ปัญหาทางานทำเล่มหนังสือที่เกิดจากการใช้เครื่องเย็บลวดและเสนอแนะแนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง	การสัมภาษณ์ ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

- มีประสบการณ์ทำงานด้านการทำเล่มแบบเย็บลวดมาไม่น้อยกว่า 3 ปี
- ผ่านหน่วยสมรรถนะ 40305 ตรวจสอบคุณภาพงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนหลังตัดเจียน

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ความสามารถในการทดสอบสมบัติการใช้งานของวัสดุทำเล่ม
2. ความสามารถในการเลือกใช้วัสดุทำเล่มให้เหมาะสมกับลักษณะหนังสือที่จะทำเล่ม
3. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาในงานทำเล่มหนังสือที่เกิดจากคุณภาพวัสดุทำเล่ม
4. ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาในงานทำเล่มหนังสือที่เกิดจากการใช้เครื่องเย็บเล่ม
5. ความสามารถในการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในงานทำเล่มหนังสือได้

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับส่วนประกอบและลักษณะการทำงานของเครื่องเย็บเล่ม
2. ความรู้เกี่ยวกับประเภทและสมบัติการใช้งานของวัสดุทำเล่ม
3. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทดสอบสมบัติการใช้งานของวัสดุทำเล่ม
4. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำเล่มหนังสือ
5. ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องเย็บเล่ม
6. ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือในการวิเคราะห์คุณภาพ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. บันทึกการจากการสังเกต
2. บันทึกความคิดเห็นของหัวหน้างาน
3. รายงานผลการวิเคราะห์ปัญหางานทำเล่มหนังสือ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. แบบทดสอบ
2. แบบสัมภาษณ์

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

N/A

(ง) วิธีการประเมิน

1. การประเมินความรู้ โดยใช้แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์
2. การประเมินทักษะจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้การสังเกต รายงานผลการวิเคราะห์ปัญหางานทำเล่มหนังสือ และใบบันทึกความคิดเห็นจากหัวหน้างาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

1. สมบัติของวัสดุทำเล่มที่มีผลต่อการทำเล่มที่ควรทดสอบ
2. การเลือกใช้วัสดุทำเล่มต้องเหมาะสมกับลักษณะหนังสือ

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- 18.1 การสัมภาษณ์ (รายละเอียดตามคู่มือการประเมิน หน้า.....)
- 18.2 การทดสอบโดยข้อสอบ (รายละเอียดตามคู่มือประเมินหน้า.....)
- 18.3 การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานในสภาพจริง หรือสภาวะจำลอง หรือผลงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 40308
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ วางแผนและควบคุมงานพิมพ์ทำเล่มหนังสือปกอ่อน
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2562
4. สร้างใหม่ ☐ ปรับปรุง ☒

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

หัวหน้าช่างทำเล่มหนังสือ

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์คุณภาพงานสีสันทากาว โดยวิเคราะห์สาเหตุต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพ ได้แก่ สมบัติของกาว การใช้เครื่องสีสันทากาว เพื่อนำมาใช้เลือกวัสดุที่ทนทาน และใช้เครื่องสีสันทากาวได้ถูกต้อง รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในงานสีสันทากาวที่เกิดขึ้นได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

ผู้ประกอบการวิชาชีพงานหลังพิมพ์

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

ผู้ปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือระดับฝีมือเฉพาะทาง

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
403081 วางแผนวัสดุที่ต้องใช้ในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน	1.1 รวบรวมข้อมูลปริมาณงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนได้ครบถ้วน 1.2 กำหนดปริมาณวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนให้เพียงพอตามข้อมูลปริมาณงาน 1.3 นำเสนอแผนการใช้วัสดุในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนได้ทันต่อการใช้งาน	การสัมภาษณ์ ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
403082 ควบคุมการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน	1.1 ควบคุมการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนให้เป็นไปตามกำหนดเสร็จ 1.2 บันทึกข้อมูลปริมาณงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนได้ถูกต้อง ครบถ้วน 1.3 จัดทำเอกสารสรุปการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน	การสัมภาษณ์ ข้อสอบข้อเขียน การสังเกตการณ์ ณ สถานที่ปฏิบัติงาน การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

มีประสบการณ์ทำงานด้านการทำเล่มหนังสือปกอ่อนไม่น้อยกว่า 3 ปี

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ความสามารถในการวางแผนวัสดุที่ใช้ในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน
2. ความสามารถในการจัดทำแผนการใช้วัสดุทำเล่มหนังสือปกอ่อน
3. ความสามารถในการกำหนดเสร็จของงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน
4. ความสามารถในการควบคุมงานทำเล่มหนังสือปกอ่อนให้ทันกำหนดเสร็จ
5. ความสามารถในการจัดทำเอกสารรายงานการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนและการควบคุมการผลิต
2. ความรู้เกี่ยวกับประเภทและสมบัติการใช้งานของวัสดุในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน
3. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำเล่มหนังสือปกอ่อน
4. ความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงาน

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. บันทึกรายการจากการสังเกต
2. บันทึกความคิดเห็นของหัวหน้างาน
3. เอกสารในการวางแผนความต้องการใช้วัสดุในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน
4. เอกสารในการควบคุมการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. แบบทดสอบ
2. แบบสัมภาษณ์

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

N/A

(ง) วิธีการประเมิน

1. การประเมินความรู้ โดยใช้แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์
2. การประเมินทักษะจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้การสังเกต เอกสารในการวางแผนความต้องการใช้วัสดุในงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน เอกสารในการควบคุมการปฏิบัติงานทำเล่มหนังสือปกอ่อน และใบบันทึกความคิดเห็นจากหัวหน้างาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

N/A

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

N/A

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

- 18.1 การสัมภาษณ์ (รายละเอียดตามคู่มือการประเมิน หน้า.....)
- 18.2 การทดสอบโดยข้อสอบ (รายละเอียดตามคู่มือประเมินหน้า.....)
- 18.3 การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานในสภาพจริง หรือสภาวะจำลอง หรือผลงาน